

Samenvatting proefschrift M.B. Mulder

‘Optimizing drug therapy in liver transplantation – for better patient outcomes’

**Promotiedatum: 5 juni 2024
Erasmus Universiteit Rotterdam**

Promotor:
Prof. dr. H.J. Metselaar

Copromotor:
Dr. B.C.M. de Winter

Vanwege de vele technologische ontwikkelingen zullen zorgmedewerkers in de komende jaren moeten leren omgaan met een toename aan diagnostische mogelijkheden, nieuwe chirurgische technieken en nieuwe innovatieve geneesmiddelen. Daarnaast zal de zorg voor levertransplantatie patiënten complexer worden door een toename van comorbiditeiten in deze patiënten. Het is daarom noodzakelijk, zoals in dit proefschrift beschreven, dat de immunosuppressieve medicatie van een patiënt moet worden aangepast op basis van de comorbiditeiten en bijwerkingen om zodoende het risico op immunosuppressiva gerelateerde toxiciteit te verminderen. In dit proefschrift tonen wij aan dat LCP-tacrolimus de voorkeur verdient boven ER-tacrolimus. Tevens raden wij, op basis van de bevindingen in dit proefschrift, een lagere dosering ribavirine gedurende minimaal 180 dagen aan voor de behandeling van een chronische hepatitis E infectie in solide orgaantransplantatie patiënten aan. Daarnaast laten wij zien dat immunosuppressieve middelen, die werken op de B lymfocyten, de immunogeniciteit van SARS-CoV-2 vaccinaties in levertransplantatie patiënten beïnvloeden, maar dat herhaalde vaccinatie leidt tot een goede immunogeniciteit van de vaccins. Tot slot, levertransplantatie is alleen mogelijk met een multidisciplinair team. Tot het moment van starten met het onderzoek in dit proefschrift waren ziekenhuisapothekers in Nederland alleen betrokken op het gebied van therapeutic drug monitoring van de immunosuppressieve middelen en het uitvoeren van elektronische medicatiebewaking. Dit proefschrift heeft duidelijk gemaakt dat ziekenhuisapothekers ook andere en positieve bijdragen kunnen leveren bij de dagelijkse klinische en poliklinische levertransplantatiezorg en deze zorg effectiever en veiliger maken. Dit proefschrift geeft nieuwe inzichten in de optimalisatie van geneesmiddeltherapie voor de levertransplantatie patiënt, maar deze is zeker nog niet optimaal.

Aan de publicatie van dit proefschrift werd een financiële bijdrage geleverd door de Nederlandse Vereniging voor Hepatologie.

*Voor proefschriftsamenvattingen zie:
www.hepatologie.org*